

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

**Нечаївська сільська рада
Компаніївського району
Кіровоградської області**

вул. Яновського, 1-А, с. Нечаївка,
Компаніївський район,
Кіровоградська область, 28420

*Пропозиції щодо удосконалення
проектів регуляторних актів*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проекти рішень Нечаївської сільської ради Компаніївського району Кіровоградської області «Про встановлення розмірів єдиного податку на території Нечаївської сільської ради для фізичних осіб - підприємців на 2018 рік» (Проект 1), «Про встановлення податку на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на 2018 рік» (Проект 2), «Про затвердження ставок земельного податку на території Нечаївської сільської ради на 2018 рік» (Проект 3) (далі – проекти рішень) та документи, що надані до них листом Нечаївської сільської ради Компаніївського району Кіровоградської області від 06.06.2017 № 02-23/132.

За результатами проведеного аналізу вищевказаних проектів рішень, експертних висновків постійної комісії Нечаївської сільської ради з питань бюджету, фінансів та регуляторної політики щодо їх регуляторного впливу (далі – експертні висновки) та аналізів регуляторного впливу до цих проектів на відповідність вимогам статті 4 Закону встановлено наступне.

Щодо Проектів 1 - 3

1. Проектами 1-3 на території Нечаївської сільської ради встановлюються ставки місцевих податків, передбачених статтею 10 Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Пунктами 10.2 та 10.3 статті 10 ПКУ встановлено, місцеві ради в межах повноважень, визначених ПКУ, та відповідно до його вимог, обов'язково установлюють єдиний податок і податок на майно (в частині транспортного

Державна регуляторна служба України
ВІХ №6275/0/20-17 від 28.07.2017

податку та плати за землю), а також вирішують питання щодо встановлення податку на майно в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.

Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ сільські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів. Їх встановлення здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Підпунктом 12.3.2. пункту 12.3 статті 12 ПКУ встановлено, що при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначенні статтею 7 ПКУ, з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII ПКУ для відповідного місцевого податку чи збору.

Однак, не всі обов'язкові елементи податків, що передбачені статтею 7 ПКУ, визначені проектами рішень, наприклад, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку тощо).

У зв'язку з чим, пропонуємо у проектах рішень визначити всі обов'язкові елементи податків або зробити посилання на конкретні положення ПКУ (абзаци, пункти, частини, статті та розділи), якими вони встановлені.

2. Назва Проекту 2 потребує редакційних правок в частині доповнення назвою сільської ради, на території якої встановлюється податок на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Щодо Проекту 1

1. Пунктом 2 Проекту 1 встановлюються фіксовані ставки єдиного податку для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, з розрахунку на календарний місяць:

для першої групи платників єдиного податку, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торгівельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з наданням побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300000 гривень - 10 відсотків розміру від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року;

для другої групи платників єдиного податку, які здійснюють господарську діяльність з наданням послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом року відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1500000 гривень - 15 відсотків розміру від мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Відповідно до пункту 291.4. статті 291 ПКУ суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

1) перша група - фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300000 гривень;

2) друга група - фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1500000 гривень.

Межі ставок єдиного податку, в рамках яких органи місцевого самоврядування встановлюються відповідно до статті 293 ПКУ.

Враховуючи вищезазначені вимоги ПКУ, з метою спрощення розуміння вимог Проекту 1, пропонуємо перенести визначення груп платників єдиного податку до пункту 1 «Платники податку» Проекту 1, залишивши в пункті 2 наступне:

«Встановити фіксовані ставки єдиного податку для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, з розрахунку на календарний місяць:

для першої групи платників єдиного податку - 10 відсотків розміру від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року;

для другої групи платників єдиного податку - 15 відсотків розміру від мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.»

2. Пунктом 3 визначено, що податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку другої групи є календарний квартал.

Наразі, відповідно до пункту 294.1 статті 294 ПКУ податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку першої, другої та четвертої груп є календарний рік.

Отже, пропонуємо пункт 3 проекту рішення привести у відповідність до вимог ПКУ.

Щодо Проекту 2

1. Пунктом 4 Проекту 2 встановлюються ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а саме: підпунктами 4.1 – 4.4 встановлюються для фізичних та юридичних осіб фіксовані ставки податку для житлової та нежитлової нерухомості у відсотках розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового)

року. Окрім фіксованих ставок податку кожен з пунктів містить межі такого податку, встановлені ПКУ (наприклад, «що не перевищує 1,5 відсотки»).

Вищезазначене не відповідає вимогам ПКУ та є неоднозначним для трактування особами, які будуть виконувати чи впроваджувати вимоги встановлені даним регуляторним актом.

Отже, пропонуємо виключити з підпунктів 4.1 – 4.4 неоднозначні для трактування норми («що не перевищує 1,5 відсотки»), залишивши фіксовані ставки податку для житлової та нежитлової нерухомості у відсотках розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

2. Підпунктом 8.3 пункту 8 Проекту 2 встановлюється пільга з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних осіб, а саме: господарські (присадибні) будівлі - допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хліві, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції тощо.

Наразі, тип та розмір такої пільги проектом рішення не встановлюється.

При цьому, відповідно до підпункту 4.3. пункту 4 ставка податку для об'єктів нежитлової нерухомості, що перебувають у власності: фізичних осіб, встановлюється у розмірі 0 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування.

Враховуючи вищезазначене, на підставі вимог статей 7, 30 ПКУ, пропонуємо встановити типи та розмір пільги з урахуванням пункту 266.4. статті 266 ПКУ та з обов'язковим визначенням порядку їх застосування. При цьому, положення щодо встановлення ставки податку в розмірі 0 відсотків, виключити з Проекту 2.

Встановлення типу та розміру пільги необхідне і в підпунктах 8.2 та 8.4 пункту 8 Проекту 3, яким встановлюються пільги для фізичних осіб.

Одночасно звертаємо вашу увагу, що не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ).

Щодо Проекту 3

1. Підпунктом 1.13 пункту 1 Проекту 3 встановлюються норми щодо регулювання орендної плати на території сільської ради.

Пунктом 288.1. статті 288 ПКУ визначено, що підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки.

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які укладають договори оренди землі, повинні до 1 лютого подавати контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки переліки орендарів, з якими укладено договори оренди землі на поточний рік, та інформувати відповідний контролюючий орган про укладення нових, внесення змін до існуючих договорів оренди землі та їх розірвання до 1 числа місяця, що настає за місяцем, у якому відбулися зазначені зміни.

Згідно з вимогами пункту 288.4 статті 288 ПКУ розмір та умови внесення орендної плати встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем. В свою чергу, пунктом 288.5 статті 288 ПКУ визначаються межі розміру річної суми платежу з орендної плати.

2. Підпунктом 1.14 пункту 1 проекту рішення регулюються питання індексації нормативної грошової оцінки земель.

Наразі, відповідно до пункту 284.1. статті 284 ПКУ органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

Величину коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель щороку розраховує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин за індексом споживчих цін за попередній рік (пункт 289.2. статті 289 ПКУ).

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, обласна державна адміністрація не пізніше 15 січня поточного року забезпечують інформування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, і власників землі та землекористувачів про щорічну індексацію нормативної грошової оцінки земель (пункт 289.3. статті 289 ПКУ)

Отже, з метою уникнення дублювання норм ПКУ, підпункти 1.13, 1.14 пункту 1 пропонуємо виключити з Проекту 3.

3. Підпунктом 1.5 пункту 1 проекту рішення встановлюються ставки податку за земельні ділянки сільськогосподарських угідь (незалежно від місцезнаходження) у відсотках від їх нормативної грошової оцінки у таких розмірах:

- за земельні ділянки житлової забудови - 0,05% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок розташованих у межах населених пунктів враховуючи економіко-планувальні зони;

- за багаторічні насадження - 0,05 %;

- за землі за межами населених пунктів - 0,35%;

Тобто, у пункті, яким встановлюються ставки для сільськогосподарських угідь встановлюються ставки за земельні ділянки житлової забудови, що не відносяться до сільськогосподарських угідь.

Відповідно до пункту 274.1 статті 274 ПКУ ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової

оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Відповідно, встановлення ставки податку за багаторічні насадження, що відносяться до сільськогосподарських угідь, у розмірі 0,05 % не відповідає вимогам ПКУ (не менше 0,3 % від їх нормативної грошової оцінки).

Цим же підпунктом встановлюється ставка податку для сільськогосподарських угідь - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а саме: за сільськогосподарські угіддя (рілля, сіножаті та пасовища) - 0,35% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок розташованих у межах населених пунктів, та середньої нормативної грошової оцінки для ріллі, сіножатей та пасовищ за межами населених пунктів.

Таким чином, одним пунктом встановлюються як межі ставок, визначені ПКУ (не більше 1 відсотка), так і фіксовану ставку податку (0,35 %), а також визначено базу оподаткування, не передбачену ПКУ (середня нормативна грошова оцінка).

Відповідно до пункту 277.1 статті 277 ПКУ ставки земельного податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

Одночасно межі ставок та фіксовані ставки земельного податку встановлюється і в підпункті 1.5.1 пункту 1 Проекту 3.

Встановлення одночасно меж ставок та їх фіксованих розмірів не відповідає вимогам ПКУ та є неоднозначними для трактування особами, які будуть виконувати чи впроваджувати вимоги даного регуляторного акта.

Отже, пропонуємо виключити з проекту рішення неоднозначні для трактування норми («не більше», «не менше»), одночасно встановивши чіткі фіксовані ставки земельного податку.

Підпункт 1.5.1 пункту 1 проекту рішення встановлюються ставки податку за землі комерційного використання, землі під господарськими дворами, землі технічної інфраструктури зайняті під об'єктами енергетики від середньої нормативної грошової оцінки, що не відповідає нормам Земельного кодексу України, а саме категорія земель «землі комерційного використання» цим кодексом не визначено, а також не відповідає вимогам ПКУ (пунктом 274.2 статті 274 ПКУ визначено, що за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності) ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки).

4. Підпункт 1.7 пункту 1 проекту рішення потребує приведення у відповідність до вимог статті 282 ПКУ, якою встановлюється виключний

перелік юридичних осіб, які звільняються від сплати земельного податку, а підпункт 1.9 пункту 1 – до вимог статті 283 ПКУ, якою встановлено виключний перелік земельних ділянок, що не підлягають оподаткуванню.

5. Додатково повідомляємо, що відповідно до підпункту 14.1.130 пункту 14.1 статті 14 ПКУ одиниця площі оподаткованої земельної ділянки:

- у межах населеного пункту - 1 (один) метр квадратний (кв. метр);
- за межами населеного пункту - 1 (один) гектар (га).

У зв'язку з чим, пропонуємо у Проекті 3 зазначити одиницю виміру оподаткованої площі земельної ділянки в залежності від її місцезнаходження.

6. Крім того, нумерація пунктів проекту рішення потребує редакційних правок (після пункту 1 з підпунктами, ідуть пункти 6-9).

Таким чином, проекти рішень потребують доопрацювання з метою приведення у відповідність до вимог законодавства України.

Враховуючи вищевикладене, проекти рішень не узгоджуються з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішення існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Щодо аналізів регуляторного впливу до Проектів 1-3 (далі –АРВ)

Надані розробником АРВ не повною мірою відповідають вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

У розділах I АРВ «Визначення проблеми» згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив.

Водночас, при визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився лише словесним описом проблем, при цьому не наведено даних у грошовому вимірі (числовій формі), які б обґрунтовували їх наявність, масштаб та важливість, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблеми мають найбільший негативний вплив, що не відповідає принципу доцільності – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

У розділах III АРВ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» визначаються альтернативи вирішення проблем та оцінюється вплив кожної альтернативи для держави, громади та суб'єктів господарювання.

Однією з альтернатив є невнесення проектів рішення на сесію сільської ради (Проекти 1 та 2). В описі альтернативи визначено, що у випадку реалізації цієї альтернативи податки будуть сплачуватися за ставками, встановленими ПКУ.

В АРВ до Проекту 3 альтернативою є відмова від регулювання. В описі альтернативи визначено, що у цьому випадку земельний податок буде сплачуватися за мінімальними ставками.

Однак, у разі, якщо сільська, селищна, міська рада або рада об'єднаних територіальних громад, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у встановлений термін не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів на наступний рік, такі податки справляються, виходячи з норм ПКУ, із застосуванням їх мінімальних ставок та без застосування відповідних коефіцієнтів, а плата за землю справляється із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування плати за землю (підпункт 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 ПКУ)

Таким чином, при розгляді зазначених альтернатив в АРВ до проектів рішень не враховані всі вимоги ПКУ, а, відповідно, некоректно оцінено їх вплив на платників податку.

Крім того, в розділах III АРВ усіх проектів не наведено витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають, як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

При проведенні оцінки впливу на сферу інтересів органу місцевого самоврядування до витрат за альтернативами (АРВ Проекту 2) віднесено витрати на проведення відстеження результативності даного регуляторного акта та процедур з його опублікування, що не відповідає вимогам Методики: в процесі проведення оцінки впливу необхідно кількісно визначити витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта, а проведення відстеження результативності регуляторного акта та його опублікування не відноситься до результатів дії регуляторного акта та здійснюється у рамках вимог Закону незалежно від змісту та вимог такого акту.

Також, розробником не наведено алгоритм визначення запропонованих проектами рішень розмірів ставок податків.

У зв'язку з відсутністю всіх необхідних числових даних та розрахунків витрат, які понесуть суб'єкти господарювання в результаті прийняття проектів регуляторних актів, розробником не обґрунтовано, що

запропоновані розміри ставок, які пропонується затвердити проектами рішень, є найбільш оптимальними для досягнення встановлених цілей.

Беручи до уваги те, що розробка проекту рішення спрямована, зокрема, на збільшення обсягу надходжень до місцевого бюджету, відсутність належних розрахунків витрат суб'єктів господарювання не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Таким чином, у зв'язку з неналежним опрацюванням вказаних розділів розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу, як передбачено вимогами розділу IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» додатку 1 до Методики.

Вищезазначене не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема, з принципами збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проекти рішень Нечаївської сільської ради Компаніївського району Кіровоградської області «Про встановлення розмірів єдиного податку на території Нечаївської сільської ради для фізичних осіб - підприємців на 2018 рік», «Про встановлення податку на майно, в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на 2018 рік», «Про затвердження ставок земельного податку на території Нечаївської сільської ради на 2018 рік» у відповідність до вимог чинного законодавства України з урахуванням наданих вище зауважень та пропозицій, а їх аналізи регуляторного впливу – у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 зі змінам від 16.12.2015 № 1151, з метою всебічного обґрунтування необхідності впровадження даних регуляторних актів та відповідності їх принципам державної регуляторної політики.

Про результати розгляду цього листа просимо проінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому законодавством порядку.

**В.о. Голови Державної регуляторної
служби України**

В.П. Загородній